

ШАСТВЕ

Часопис је који се издаје у бројевима месечно и који је посвећен глаголици као најважнијем писменим традицијама на Балкану.

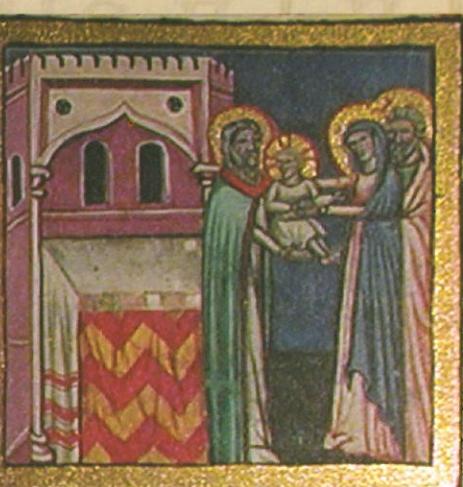
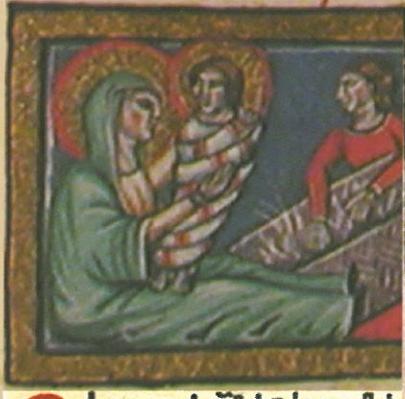
B A Š Č I N A

GLASILO DRUŠTVA PRIJATELJA GLAGOLJICE

BROJ 10 UZNESENJE BDM 2008.

РОДЕНJE BDM 2008.

МОЂУСЕВАЧЕВАЦ СБУЗЕ · ШАСТВЕ · СБАИР · ПУСТВА
БЯГОВАЊЕ СБУЗЕ · ШАСТВЕ ·

Ωτίσκετε την παραπομπή της θεοφάνειας
τη γέννηση της θεοτόκου. Το οποίο έγινε στην
εκκλησία της Αγίας Τριάδας στην Καζάνια.
Οι επίσημοι λειτουργοί ήταν οι Μητροπολίτης
της Καζάνης και οι Ιεροτελείς της Επαρχίας.
Οι πιστοί από την πόλη έστειλαν φωτιές στην
εκκλησία για να γίνει η θεοφάνεια.

Ф

KAZALO

<i>Riječ predsjednice Društva.i urednika.....</i>	<i>1</i>
<i>Marica Čunčić</i>	
Smerena, tiha i umilena Blažena Djevica	
Marija u hrvatskim glagoljskim tekstovima.....	<i>2</i>
<i>Josip Bratulić</i>	
Društvo Prijatelja Glagoljice – nakon	
petnaest godina.....	<i>4</i>
<i>Petar Preradović</i>	
Dvije ptice.....	<i>5</i>
<i>Dragutin Domjanic</i>	
K suncu prosi svaka roža.....	<i>6</i>
Pahulice.....	<i>6</i>
<i>Nikola Šop</i>	
Molitva da svi imaju posla.....	<i>7</i>
Molitva za sluškinju.....	<i>7</i>
<i>Anton Tamarut</i>	
Otocí.....	<i>8</i>
Čud valova.....	<i>8</i>
Molitva galebova.....	<i>8</i>
<i>Iz časoslova</i>	
Bezgrješno začeće BDM – himan.....	<i>9</i>
<i>Anton Šuljić</i>	
Dijete ljubavi.....	<i>9</i>
<i>Iz Misala po zakonu rimskoga dvora 1483.</i>	
Marijin pohod Elizabeti.....	<i>10</i>
<i>Bonaventura Duda</i>	
Naš budući "Magnificat – Veliča" s Marijom ...	<i>11</i>
<i>Iz Misala po zakonu rimskoga dvora 1483.</i>	
Slava na visini.....	<i>12</i>
<i>Iz časoslova</i>	
Rođenje BDM – Himan	<i>13</i>
<i>Molitve koje i danas molimo</i>	
Milost Tvoju.....	<i>13</i>
<i>Iz časoslova</i>	
Uznesenje BDM na nebo – Himan.....	<i>14</i>
<i>Iz bliza i daleka</i>	
Poslovice i izreke.....	<i>15</i>
<i>Kineska izreka i priča</i>	
"Kupio kutiju, vratio biser".....	<i>16</i>
<i>Ukrajinska narodna priča</i>	
Sivko.....	<i>17</i>
<i>Iz knjige Ilike Dilbera</i>	
Više smijeha, više zdravlja.....	<i>19</i>
<i>In memoriam</i>	
Mr.sc.Martin Modrušan.....	<i>20</i>
Juraj Filipić	<i>22</i>
<i>Tribine DPG u 2006. i 2007. godini.....</i>	<i>23</i>

ISSN 1330-366X, Baščina (Zagreb)

List je oslobođen plaćanja poreza na promet temeljem Mišljenja Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske od 25. siječnja 1994.

Izdavač: Društvo prijatelja glagoljice - Zagreb, Strossmayerov trg 4, Matica hrvatska

Uredništvo: Vlatko Bilić, Josip Bratulić, Vladimir Ćepulić, Stjepan Damjanović, Eugen Divjak, Biserka Draganić, Mato Marčinko, Narcisa Potežica, Marijana Tomić, Darko Žubrinić

Glavni i odgovorni urednik: Vladimir Ćepulić **Grafički urednik:** Vlatko Bilić

Fax. 01/ 6129-946

Rukopisi se ne vraćaju

OO'ССЧУДО СЛУШАТИ МЈЕДУ ГОДИЊАНИ
И МАСНОВАНИ ОД СЛУШАТИ МЈЕДУ

И ПРОГЛАШАТИ ОДЛУКУ МЈЕДУ

*Veliča duša moja Gospodina
i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju*

Poštovani članovi Društva prijatelja glagoljice, dragi ljubitelji glagoljice,

Pred nama je novi, jubilarni, deseti broj časopisa „Bašćina“ – glasila Društva prijatelja glagoljice. Što drugo nego se radovati ovom novom časopisu koji izlazi u godini kada se navršila petnaesta obljetnica djelovanja našeg Društva. Od naše Bašćanske ploče, kako se više puta kaže „Hrvatskog dragog kamena“ živi glagoljica, a napori svih koji žele da se glagoljica proučava, bolje upoznaje, uči, čita i piše – raduje sigurno sve članove Društva prijatelja glagoljice. Prilog tim nastojanjima je i časopis „Bašćina“ pa ovom prigodom svima zahvalujem.

Tribine Društva prijatelja glagoljice koje se održavaju već petnaest godina u Matici hrvatskoj (održano je već 160 tribina), zatim brojna predavanja diljem Hrvatske, nastupi Mješovitog pjevačkog zbora „Bašćina“, tečajevi glagoljice, postojanje naše internetske stranice te prigodne izložbe – kameničići su u mozaiku naših želja da glagoljica živi i dalje.

U to ime pridružujem se čestitkama za našu zajedničku 15. obljetnicu i deseti broj časopisa.

S poštovanjem,

Narcisa Potežica, mr.sc.

predsjednica Društva prijatelja glagoljice

Dragi čitatelji!

Predajemo Vam u ruke deseti broj "Bašćine", lista u kojem drugujemo s hrvatskom glagoljskom baštinom i njezinim pismom – glagoljicom. "Bašćina" želi biti i prozorci u svijet duhovnosti kojom je prožeto sve naše glagoljaštvo. Ovaj je broj, u svome liturgijskom vidiku, posvećen Mariji, Majci Božjoj, koju nazivamo i "najvjernijom odvjetnikom Hrvatske". S njezinom krunicom u rukama naši su branitelji obranili hrvatska ognjišta. U listu donosimo i druge sadržaje "iz bliza i daleka" prepisane u glagoljicu.

Želeći da Vam druženje s "Bašćinom" bude na radost, čestitam Vam od srca Božićne blagdane uz dobre želje za buduće dane.

Vladimir Ćepulić, urednik

Smerena, tiha i umilena

Blažena Djevica Marija u hrvatskim glagoljskim tekstovima

„Blažena Diva Marič¹ biše smerena (smjerna), tiha i umilena (ponizna).“ Tako kaže životopisac Marijin u glagoljskom Grškovićevom zborniku iz 16. st.² Dramskom se napetošću opisuje Marijina pojava u Oxfordskom zborniku iz 15. st.: „I pogledav' i vidih' děvu iz'daleča greduci (idući) i 400 an'jel' (andela) pred' nju greducihi', i poěhu (pojahu, pjevahu). I opitah' i rih' (rekoh):

- Gdo (tko) su ovi, Gospodi?

I reče mi:

- To je děva Marič Mati Gospodina.³ U Pariškom zborniku iz 1375. god. pjesnik je ovako za Mariju rekao: „Radui se Mati Crkva nove časteći radosti světlost' bliskaet ot magle. Roža od trnova ploda.“⁴ Govoreći o finoći Marijine duše pisac ističe kako je mnogo držala do Josipa, svojega supruga, i prvo njega spomenula u razgovoru s Isusom kad su ga Josip i ona našli u hramu: „Marič deva štovaše ženiha svoego. Nega prvo imenujući nere sama sebě kada reče Sinu se (ovo): Otac tvoi i az mati skrbeća iskahove (iskasmo) tebě.“⁵ Detalji njezina života ovako su opisani u raznim rukopisima: „Ot korene rojena césara Davida častnog roda izide.“⁶ Na blagdan sv. Ane, majke BD Marije, čitamo kako je andeo navijestio Ani da će roditi kćer: - „Ana meju obručenimi (udanima) blažena, izvěšćuju tebě kako porodit' se tebě hći ka Marič narečet se i ot rojeniјe jeje milosti plna (puna) budet' i nada v'se ženi budet' blažena“⁷

¹ Ě (jat) se čita iza suglasnika kao *i, e, je, ije*, a inače kao *ja*. Zahvaljujući građi Rječnika crkvenoslavenskog jezika hrvatske redakcije u Staroslavenskom institutu došla sam do podataka koje iznosim u ovom članku.

² 66r.

³ 7c.

⁴ Večernja molitva, 144r.

⁵ Žgombićev zbornik 116v.

⁶ Blagdan sv. Ane, Beramski 179c.

⁷ Ljubljanski ili Beramski brevijar 179a, i II. Novljanski brevijar 500d.

Kad je Marija porasla, bijaše mila anđelima i Bogu: „I toliko ugodi Bogu da priimaše piću (hranu) iz' ruke an'jelske.“⁸ A ovako se opisuje izbor Josipa za njezina zaručnika: „I metaše žribi. I dopade Maria Osipu.“⁹ A kad je Isus uzašao na nebo, Marija je molila s Crkvom i bila joj oslonac danju i noću: „Marič že ne otstupaše ot Crkve Božie dnem i noćiju.“¹⁰ Uznesenje BDM se ovako opisuje u Pazinskom odlomku iz 14. st.: „I Marič Božia Mati vidě slavu na ne ni jeje že usta člověčska ne mogut' ispověděti ni.“¹¹

Bog je ispunio Marijinu želju da vidi duše u paklu: „Sveta vsagda prisno Děva Marič vshotě pohoditi města muč'nih' i vidjeti vse muke.“¹² I vidě Marič na inom městě t'mu (tamu) veliku i vprosi arhistratiga Mihaila: Č'to est t'ma siě (ova) i kto est' ki se muče v něi? I reče an'jel': Mnogie duše ležet va t'mě toi.“¹³ Govoreći o onima koji su u paklu, andeo ih pobliže određuje kao one koji, između ostalog, nisu vjerovali da je Isus rođen od Marije: I otgovori an'jel' i reče mi: Ki ne spovedaše da Isus' snide s nebes' ni da bi se rodil' ot devi Marie i ne verovaše v svetoe telo Božie i krv' Gospodnju.¹⁴

Marija sve zagovara i s Bogom pregovara za spasenje krštenika i dodaje: „Ne molju se, Gospodi za nevérne pogane.“

I reče Gospod: „Kako mogu pomilovati ih čko sami sěbě ne pomilovaše?“.

I reče Marič: „Pomilui, Gospodi, krstěni i prizri na dělo ruku svojej.“¹⁵

⁸ Blagdan rođenja BDM Oxfordski zbornik 28d.

⁹ Grškovićev zbornik 66v.

¹⁰ Petrisov zbornik 244r.

¹¹ Odломak f 1a, l-5.

¹² Petrisov zbornik 332v.

¹³ Isto.

¹⁴ Oxfordski zbornik 6c.

¹⁵ Petrisov zbornik 336.

U Tkonskom zborniku iz 16. st. Isus tumači djevičanstvo svoje Majke prije i poslije poroda uspoređujući sebe sa svjetлом koje prolazi kroz Mariju – staklo, a da ga ne oštetiti: „Ono pusti svetlost svoju v ponjestru stakljenu a zato ono staklo ne skrušit (zdrobi) se. I tako Děva Mariě ka me je priěla v prečistu utrobu.“¹⁶

Homilije koje su o Mariji pisali Beda Časni,¹⁷ sv. Grgur Papa,¹⁸ sv. Jeronim,¹⁹ sveti Ambrozije²⁰ i dugi crkveni oci, zabilježene su i u našim hrvatskim glagoljskim rukopisima. U Žgombičevu zborniku iz 16. st. kaže se za svetog Ivana Zlatoustog: „I poče pisati jedne molitve svetie Děvi Marie milostivo raz'mišlajući kako bi mogal liple (ljepše) složiti od sveti devi Marie.“²¹

Evo i nekoliko molitava koje su upućene Mariji u glagoljskim rukopisima. Na blagdan Prikazanja u hramu moli se: „Zdrava Děvo Bogorodice, milosti plna, is tebe bo vsiē slnce pravednoe prosvěšcae v t'mah' sućih!“²² Na Blagdan pohoda BDM Elizabeti: „Mati světlaě, kako izbrana světlost' twoě. Posěcena milostivice Mariě. Zdrava Děvo, kralev cvětě, veseli se, izbrana. V blagosti Děvo, veseli se plna milosti Božie, ti jesi sego světa zrcalo, k tebě vzovut ubozi umileno. Usliši glas' naš, Mariě.“²³ Posebno je lijepa pjesma koja se i danas pjeva na blagdan Uznesenja BDM: Slušaj kćeri, pogledaj, prisluhnji, zaboravi svoj narod i dom oca svog, zaželi li kralj ljepotu twoju...: „Sliši, dešći i vii, i prikloni uho twoe, i zabudi ljudie twoe i dom' oca twoego čko vshotě cěsar dobrotně twoei.“²⁴

Na Marijine blagdane čitaju se svetopisamska čitanja u kojima se Marija spominje, posebno pozdrav arkandela Gabriela: Zdrava Marie milosti plna i

Marijin hvalospjev Veličit'. Prekrasne su i antifone na Marijine blagdane koje govore o njezinoj svetosti, ljepoti i važnosti za naše spasenje. U nekim je rukopisima Marija uvrštena u molitve Vjerovanja²⁵ i Slave²⁶. U Beramskom se brevijaru iz 14. st. spominje u hvalospjevu Tebe Boga hvalimo:

Tebe mater hvalim',
Tebe Gospoju ispovědaem',
Tebe věčnago oca crěkav vsa zemla častit'.²⁷

Kao što se vidi, u glagoljskim srednjovjekovnim zbornicima duhovnoga štiva Marija je opisana s mnogo ljubavi i maště, odanosti i pobožnosti vjernika katolika prema Odvjetnici i Kraljici Hrvata. Ni izdaleka nisam iscrpla ovim malim pregledom sve što ima o Djevici Mariji u hrvatskim glagoljskim tekstovima. To ostavljam za neko drugo istraživanje. O Mariji nikad dosta.

Dr. sc. Marica Čunčić

ପ୍ରାଚୀନତାମାଳ ଓ
ଯା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲେଖିତକରଣ ମହିମା ଅନୁଭାଵାଲ୍ୟ
ମଜ୍ଜକ କର୍ମକାଳୀମା ମନ୍ଦିରମଧ୍ୟରେ ଯ
ପାତାମା ବନ୍ଦିକାଳୀମା କର୍ମକାଳୀମା ଯି
ମନ୍ଦିରମଧ୍ୟରେ କର୍ମକାଳୀମା କର୍ମକାଳୀମା ଯି
କର୍ମକାଳୀମା କର୍ମକାଳୀମା କର୍ମକାଳୀମା କର୍ମକାଳୀମା

¹⁶Tkonski zbornik 29v, 30; i JAZU IVa 48, 76v.

¹⁷Ljubljanski ili Beramski brevijar 176c.

¹⁸Brevijar Vida Omišljanina 217a; Beramski brevijar 176d.

¹⁹Novljanski II brevijar 484a.

²⁰Novljanski II. Brevijar 434a.

²¹Žgombičev zbornik 67v.,

²²Prvotisak misala 1483., 292a.

²³Prvotisak misala 1483., 395a).

²⁴Prvotisak misala 1483., 395a.

²⁵Pariški zbornik 137v.

²⁶Četvrti Vatikanski misal 162r; Ročki misal 231a.

²⁷Pjesma za sve dane u čast BDM. Ljubljanski ili Beramski brevijar 176c.

Društvo Prijatelja Glagoljice – nakon petnaest godina

Kao ni jedno drugo obilježje, glagoljica može biti označnica hrvatskoga identiteta. O tome je razmišljao već mladi Jagić kad je sredinom XIX. st. predložio da se u gimnazijama u Hrvatskoj i Slavoniji, uz grčki i latinski, uči i staroslavenski, s glagoljicom kao prvotnim, i čirilicom kao drugotnim pismom. Đaci gimnazija učili su to pismo i u starijem obliku, tzv. oblu, i uglatu, tj. hrvatsku glagoljicu, ali i temeljna znanja iz gramatike i rječnika staroslavenskoga jezika. Kasnije je glagoljica ustuknula pred čirilicom, ali su se prve rečenice obrane glagoljice Čmorisca Hrabra učile napamet. A zatim ni to...

Kao studenti dragoga nam profesora Josipa Hamma na ispitu iz staroslavenskoga dobili smo fotokopiju jednoga glagoljskog rukopisa: trebalo je tekst transliterirati, prevesti na hrvatski književni jezik, a zatim je profesor ispitivao gramatiku. Nekim je studentima to pismo bilo teško, mnogo teže nego čirilica koja se u modernom obliku učila već u osnovnoj školi; drugima je bilo lakše jer su to pismo – glagoljicu – zavoljeli kao lijepo i staro pismo koje svaki slavist mora znati. Kolikogod bilo lijepo, mnogi su ga zaboravili i čitati i pisati. Ono što se zna, može se zaboraviti. Ono što se ne zna, ne može se ni zaboraviti!

U vremenima krize često se ispituje naravni identitet. Preispitivanje narodnosnih identitetskih označnica znak je da je zanimanje za prošlost, sadašnjost i budućnost nekoga naroda vrlo živo. U toj živosti, i u preispitivanju baštine i korijena postanka i opstanka, naravno je bilo da će glagoljica dobiti istaknuto mjesto. Interes za glagoljicu najednom se proširio: među studentima na filološkim fakultetima, među profesorima na srednjim školama, među učiteljima u osnovnim školama, među đacima, i posebice – među intelektualcima s fakultetskom naobrazbom, jednako onima s humanističkih kao i drugih sveučilišnih studija.

Glagoljica, glagoljaštvo, glagoljaši – sve su te riječi postale domaće, obilježene mnogim afektivnim suznačjima, a kao označnica za dragocjeno potonulo dobro, za baštinu koju je potrebno upoznati i znati. S tim je u svezi i zanimanje za početke naše pismenosti i jezika, i prvih spomenika: Baščanske ploče, Vinodolskog zakona, Istarskog razvoda i drugih glagoljskih spomenika, freska, natpisa, zapisa.

Krenula su hodočašća u Istru, u Aleju glagoljaša, u Jurandvor kod Baške, u Vrbnik, Novi Vinodolski ali i u Atrij naše Akademije gdje se čuva Baščanska ploča. Snimane su emisije za radio i za televiziju, slušatelji su pomno osluškivali majstore umjetnosti govora, kakav je bio Branko Fučić. I znanstvenici su dali plodove svojih istraživanja: Eduard Hercigonja, Vjekoslav Štefanić i njegovi suradnici sa Staroslavenskog instituta, slijedila je Zagrebačka slavistička škola, brojni su se likovni umjetnici počeli družiti s glagoljičkim slovima – Želimir Janeš, Frane Paro, Sibila Sabljak, Jadranka Ostić i brojni drugi.

U tom ozračju za kulturnim samoprepoznavanjem utemeljeno je Društvo prijatelja glagoljice u Zagrebu. Društvo je okupilo lijep broj zainteresiranih članova. Broj članova iz godine u godinu raste. Za razliku od drugih društava – mlađih i najmlađih je sve više. Društvo ima i svoj pjevački zbor „Bašćinu“, a izdaje i povremeni svoj časopis istoga imena – Bašćina, pisano latinicom i glagoljicom. Takvo pisanje – u oba pisma paralelno, nalazimo na mnogim plakatima, bedževima, medaljama, torbicama, ukrasnim kutijicama, priborom za kuhinju, vazama iz keramike, na ukrasnim tanjurima. I naravno – u bilježnicama, u blokovima malih glagoljaša, žaknića. Glagoljica se, zahvaljujući animatorima, uselila i u računala. Jedno slovo, prepoznatljiva oblika, dva slova, skup slova, čitava azbuka na plakatu, kakvu je

na temelju Parovih slova osmisnila Sibila krasiti brojne sobe u školama, uredima. Glagoljica je postala dijelom našega svakodnevlja. Velike izložbe glagoljskih rukopisnih i tiskanih knjiga, zajedno s odličnim katalozima, posebice zalaganjem gospođe Anice Nazor, postavljene su u važnim sveučilišnim knjižnicama Europe te se i strani intelektualni svijet upoznao s našim drevnim osebujnim pismom. Da nam je to netko prorokovao prije pedeset godina, mislili bismo da nam priča lijepe bajke, i ne bismo mu povjerivali.

Danas je glagoljica, uz crveni prepoznatljivi kvadratić, jasni vizualni znak hrvatskoga identiteta, i onoga što iz Hrvatske putuje svijetom. Kad je Ivan Meštrović u mramoru klesao svoju monumentalnu figuru *Povijest Hrvata*, imao je proročansku viziju. Djelo je naslovio uglatom glagoljicom:

ГЛАГОЉИЦА ХРАМОВИНА

Njegova *Povijest Hrvata* gleda smireno u budućnost. I mi, Društvo prijatelja glagoljice – s jednakim povjerenjem gledamo u istinu prošlosti, sa strpljivošću se nosimo sa sadašnjošću, s nadom i povjerenjem gledamo u budućnost.

Josip Bratulić

POEZIJA ...

Petar Preradović

DVIJE PTICE

Ћићушмаштавашмак тјечецик ритакућ
Ш тјесмашајеја ћијеја ћијеја
О чечеџејеја ћијеја ћијеја,
Чијеја ћијеја ћијеја чијеја чијеја.
"Каја тјечеџеја ћијеја ћијеја
Ш тјесмашајеја ћијеја ћијеја
Чијеја ћијеја ћијеја ћијеја?
"Ритакућ ћијеја ћијеја ћијеја
Ш чечеџеја ћијеја ћијеја ћијеја
Чијеја ћијеја ћијеја ћијеја?" -
Тјесмашајеја, ћијеја ћијеја
Бјорџеја ћијеја ћијеја ћијеја.

K SUNCU PROSI VSAKA ROŽA

Հ ՉՖՐՄՑ ԹԵՐԵՑ ԱԿՈՒՏԻ ԵՅՄԻՆ, Հ ՉՖՐՄՑ ՊԱՆԴԱՄԻ ԱԿՈՒՏԻ,
ՊՈՒՏ Հ ԱՎԵԼՑ, ՈՒԽՈՒՏԻ ԾՅԱՌԻԱՆԻ, ԵՎՍԵ ՉԳԵՐԵՈՒՏԻ.
ՊԵՄԻՇՅՈՒՑՅԻ ԱԿՈՒՏԵՅ ՍՊ ՇՑ, ԱԿՅ ՍՊ ԱԿՈՒՑՑ ԾՅԱՄՑ,
ԱՊԵԼՑՄԻՆ ԱԲՐԱ ՔՑԵՑ ՔՑԵՑ ՀԱԽ ԹՈՒ ՄԵՐԵՑ ՊԵՄՑ.

ՀՇԱՄ ՊԵՄԻՇՅՈՒՑ ԱԿԵՑ ՅԱՅՅ, ՄԵՆԻՆԻ ՔԻՅԱ ՊՈՒՏՈՑ!
ՊԵՎԱԽ ՍՊ ՔԻԵՐԵ ԱԿՅԱՄԵՆ ԹԱՅԱՅՅ, ԵՎՈՒՆԵ ՂԱՆԱՀՈՒՑ.
ՄԵՎԼԵՆ ՔԻՄ ՔԻՄՅԱ ՑՈՒՈՒՔ, ԹԵՐԵՄՆ ՔԻՄ ԹԵՇ ՇԵՐՔ,
ՄԵՒ ՅՄ ԱԿՅԱՆԻ ԹՈՄԻՆ ՑԼԵՆԻՔ ՔԻՉ Հ ՄԵԱՄԵՈՒՔ.

PAHULICE

ՄՈՒՆԱՑՄՈՒՅՆ ԽՈՒՄԵԽԱՐՑ,
ՔՑ ՑՆԱ ՔՑՈՑ ՑՎՈՅ,
ՄԵՒ ԱՎ ՔԻՅԱՅ ԾՅԱՌՄՅԱՅ
ՍՊՑՆԱ Հ ՊԵՆԱՅ ԹՎՈՅ.

ՀՇՅ ԸՑ ԵՅԿԵՄԻ ԾՅԱՌՄՅԱՅ,
ՀԱԽԱ ՄՇՎԵՄԻՑՈ ՑՑ ԱԲԻՆ,
ԵՅԿԵՄԻ ԸՑ, ՔԻԽԱ ԱԿՈՒԴԿՈՎԿ
ՄՈՎԲ ՑԵՎԻ ՄԵՒ.

ՄԵՒ ՊԿ ԱՎ ՄԻԿՅԱ ՀՈՎՀԵՔՅՈՎ
ՎՅՎՈՒՄԻ ՑՅ ԵՅՎԵՄԱՅ,
ՀԱԽՄ ԱՎ ՔՑԵՑՄԻ ԱՐԵՎԱՅՈՎ,
ՀԱԽԱ ՑՑ ՑՐ ՄՇՎԵՄՅ.

ՄԵՒ ԱՎ ՔԻԵՐԵ ՔԻԵՐԵՄԵՎ
ՀԱԽ Հ ԱԿԵԼՄՈՎ ԱԲԻՆ,
Հ ՄԵՒ ԹՈՒՄԵԱՄԵՄՅՅ ԱՎ,
ԱԲԵՐՄՈՎՄ Հ ՂԱՆԱՀՈՎ.

MOLITVA DA SVI IMAJU POSLA

Б је љубитељ, кој је и ми и кој је и сејашки и хришћан.
Сејашки и хришћан је и христос и христос је сејашки.
Сејашки је и христос и христос је и хришћан, а хришћан је и христос.

Господи, је ти је љубитељ и хришћан и хришћан је и ти.
Хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Сејашки је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан и хришћан.

Бог је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Сејашки је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан и хришћан.

MOLITVA ZA SLUŠKINJU

Духотвори и мисија је да сејашки је хришћан.
Хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан и хришћан,
хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан и хришћан.

Сејашки је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан,
хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Б је љубитељ, христос је и хришћан и хришћан је и хришћан,
христос је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.

Сејашки је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан,
хришћан је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан.
Сејашки је и хришћан и хришћан је и хришћан и хришћан и хришћан.

Anton Tamarut

OTOCI

გთხოვ ცნა თერთი
 რცხოვორვისა ცეცხ
 ნქანის დროსა ლცხომა
 გ ლცხისა წერთ
 ჯიცხა თხორვა სიცონი
 ფქნისა ღვა ცეცხვი
 გ თხერა თამანა ლცხომა
 შობა ღვა გზოვისა წერვა უაჭნერ
 ჯვარი გა წერ ფქნისა
 მეტ ღვა ნერთონისა წერ
 ჯიცხა თხორვა ცეცხვისა წერ
 გ თხერა თამანა ლცხომა
 უაზოსისონა ლდომა

ĆUD VALOVA

დისმისა - ცეცხა შ უარმართა -
 ჭრი თერთი გ არა
 რცხოვა ღვა
 ჩრდილოეთ
 რცხოვა ღვა გ ცეცხლ
 ზორმელურ წერ ბლისმა
 თერ ამასნეო ღვარმართ
 ნქნის ცეცხლ თამაცერა

 თე მარმა მრავალი
 - ცნა ცე მრავა -
 ბლისმა ცეცხლ გ
 ლდომა ცეცხლისა ნელისა

MOLITVA GALEBOVA

ოქან ღვა ცნა თედორერდოსა ზორმანერმა
 რცხო ზომისთვის გამომასმა
 წ ცეცხლ ღვა ცნა თედორერდოსა ზორმანერმა
 მეორე უარმართა წერ ცეცხლ მარ რცხო
 უაზოსისონა ლდომა

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

HIMAN

ЈРЯЧЕСТОЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

ЈРЯЧЕСТОЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

ЈАБЛУЧЕСНО, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

ЈРЯЧЕСТОЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

ЈАБЛУЧЕСНО, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

ЈАБЛУЧЕСНО, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

Anton Šuljić

Dijete ljubavi

Praštanje je izniknulo iz Božjeg srca, i za nj ne postoji drugi razlog, doli razlog božanskog izvora. A samo božansko oslobođa. Sve ostalo što znamo, što smo naučili i što su nam namrli – sve je samo sjena božanskog dara. Zato ne postoji zadana mjera, ni broj, ni način, ni količina, ni izbor, ni vrijeme – kada, kome, do kada i koliko praštati. Praštanje je kao ljubav. Jedino može rasti – jer samo rastući pokazuje svoj plod. Praštanje je dijete ljubavi. Ne postoji praštanje bez ljubavi, niti ljubav bez praštanja.

Iz knjige Anton Šuljić, *Vjerovati radosti, Poetske liturgijske meditacije*, Hrvatski institut za liturgijski pastoral, Zadar, 1997.

ПРЕДСЛОВ СНРАДНИК

ЈАБЛУЧЕСНО, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
И ПРОСИЋИ РОДИЦАМ, ОДАВЛЕЊЕ
СВЕЋИ, ОДАВЛЕЊЕ СВЕЋИ.

Ије ага је сакун, дује објашњавајући током којег је у њему и њеном чарујућом појасу који је врло привлачан као врхунски уникатни узорак, да је уз то и њене креативне способности које су јој донеле тачно тврдњу да је била једна од највећих мајсторица. Један је пример, када је уважена и позната библиотекарка Елизабета Гамбета (Elizabeth Gambetta), учењем у свим аспекцијима врло пријателјска и симпатична људска пријатељка, која је у врло раној ваздухопловној ери, имала велику улогу у промовисању луксузних комплета од стране француског краљевског двора. Овај комплет је био уређен у неколико бројева који су сада постали којадан у античком стилу, и који су касније стекли велику познатост и уважење по свету. Иако је овај комплет данас већ доста разрушен, њене способности и уважање су даље живе и траје, а њене учинковите способности су даље и уважаване у свету. Тиме је она једна од највећих мајсторица у историји, и њено дело је веома значајно и уважавано у свету.

Tumač nekih manje znanih riječi (ě = Ї= i;e;je;ije):

v – u, *gorniju* – planinu, *goru*, *s pospešaniem* – žureći se, *bisi -bje, jegda -kada, usliša – začu, pozdravlenie – pozdrav, mladenac – čedo, malo dijete, *vzradova se ...radošćami* – uzradova se (...radostima), *v črvene jeje* – utrobi njezinoj, *vzapi – povika, glasom velijem* – iz svega glasa, *v ženah* – među ženama, *se – to, ovo, mně – meni, pride – dođe, se - evo, gle, bo – jer,ta, se bo – jer evo, ta gle, jako – da, svršet s e - ispuniti* će se, izvršit će se, *jaže – što, rečena sut – je rečeno, po anjelu – po anđelu, o Bozé – u Bogu, spasē – Spasitelju, jako – jer, prizrē – pogleda, smērenie – smjernost, rabi svojeje*– službenice svoje, *otselē – od sada, iže ...jest – onaj koji je, jego – , njega,njegov(-a,-o), državu – silu, moć, stvorji državu – iskaza moć, snagu, svojeju – svojom, rastoci – rasprši, grdije – ohole, nizloži – zbaci, vzeset – uzvisi, lačućeje – gladne, isplnit blag – ispuni dobrima, tašće – prazne, prijat – primi, prihvati, Izdraila – Izraela, otroka – slugu, pomenu milost – spomenu se milosti, dobrote, jako že glagola – kako je govorio, kako obeća, k otcom – ocima, Avramu – Abrahamu, sěmeni – potomstvu, prybist – proboravi, vzvratit se – vrati se**

Razmišljanja uz evanđelje:

Naš budući "Magnificat – Veliča" s Marijom

Pohod Marijin Elizabeti slika je trajnoga pohoda Marijina svakom čovjeku, cijelom čovječanstvu, svakoj ljudskoj obitelji, napose svakoj ženi-trudnici. Ona je Majka života, naša domaćica i zagovornica. Elizabeta hvali Marijinu vjeru. Vjerom se ona uključila u veliko djelo Božjeg spašenja i postala suradnica Bogu. Vjerom i mi treba da na zemlji budemo suradnici Bogu i jedni drugima da se ostvari Božje kraljevstvo. Posred euharistije danas Marija pjeva svoju pjesmu zahvalnicu: "Veliča duša moja Gospodina!" Sva je ljepota Marijina od Boga. Od Boga je njezino Bezgrešno začeće, od njega je njezina povlastica što je Djevica-Majka, od Boga je što je na nebo uznesena, dušom i tijelom. I mi, Marijinom pjesmom, već sada Boga hvalimo za sva dobra spašenja i otkupljenja, osobito za svoj budući Uskrs, za život vječni koji nam Bog spremi. Trebalо bi da se među najljepše pjesme koje pjevamo Mariji ubroji baš Marijina pjesma Veliča.

*Bonaventura Duda
(iz knjige «SJEME JE RIJEČ BOŽJA», str. 293)*

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA NEBO

VELIKA GOSPA

Himan

Ћирилица, ћирилична мједија,
Слово и мисаље, мисаље и мједија,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље!

Издаја је мисаље и мједије
Да ће се мисаље и мједије:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

Да ће се мисаље и мједије
Да ће се мисаље и мједије:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

Слово и мисаље, мисаље и мједије,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

Издаја је мисаље и мједије
Да ће се мисаље и мједије:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

Слово и мисаље, мисаље и мједије,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље:
Мисаље и мједије, мједије и мисаље,
Мисаље и мједије, мједије и мисаље.

IZ BLIZA I DALEKA

POSLOVICE I IZREKE

Biblijske

ИЦАЯ је мисија која ће се извршити у време кога ће бити на земљи син речи моје, а људи не буду волјни да узму у руке моју реч.

ИЦАЯ је речије моје да ће је срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

ИЦАЯ је мисија која ће срећија народу, а људима ће бити доброта.

"KUPIO KUTIJU, VRATIO BISER"
Kineska izreka i priča

Вј тврдак је био император (770.-476. п. н. е.) који је имао веома снажне војске које су је омогућиле да ујединије Кинеску државу. Један од његових најзначајнијих постижења било је изградња величанственог гробног комплекса, који се данас назива Могуљски гробници. Овај комплекс садржи неколико гробних храмова и монументалне стеле, а представљајује једно од највећих античких грађевина на свету.

Дакле, император је имао веома снажне војске које су је омогућиле да ујединије Кинеску државу. Један од његових најзначајнијих постижења било је изградња величанственог гробног комплекса, који се данас назива Могуљски гробници. Овај комплекс садржи неколико гробних храмова и монументалне стеле, а представљајује једно од највећих античких грађевина на свету.

Дакле, император је имао веома снажне војске које су је омогућиле да ујединије Кинеску државу. Један од његових најзначајнијих постижења било је изградња величанственог гробног комплекса, који се данас назива Могуљски гробници. Овај комплекс садржи неколико гробних храмова и монументалне стеле, а представљајује једно од највећих античких грађевина на свету.

Priredio *Vladimir Ćepulić*

SIVKO

Ukrajinska narodna priča

ቁ ምናሽኤርዕስ ስምይሱም በዚህ ዓይነት ማጠቃለዎች በኋላ ምርመራውን ተመልከተዋል. ተመልከተውን በኋላ ምርመራውን ተመልከተዋል. ተመልከተውን በኋላ ምርመራውን ተመልከተዋል.

Դիմումը կը լրացն Արքայի թուղթ պատճեն և լուսավորենք. Եթե դուք այս գործությունը չետարգության մեջ կատարենք, ապա այս գործությունը կատարենք առաջնահարցության մեջ:

- ՊԵԲԾՈՒՅԻՆ ԶԱԼ, ՂՅՑՄԴԿԱ!

- Քի, ՉՑԱԿԵՎ, ԽՐՅՈՒՅ, ՍՊԵ ՄՊ ԽՐՅ ԹԱՀՄԱ ՍՄԱԿ ՔՑՑՑ ՄԵԽԵ ՄՊԿԵ ՄԵԽ ԽՐՅՈՒՅԵ

- ԱՐԵՔ, ՉԴՔՆՈՒԹԻՒՆ ՍՄԻՇՄԱՐՑՄԱՆ ՏԸՆ ՀՅԱՄԱՐՄԵՅ և ՄԵՎՄԵ ԵՆ ԹԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Հիմնական մնացք մահմարժահետ, թէ ուշ պահանջում:

Ո՞ւշը ԱՐ Հիմնականի. Շատակ ԱՐ Հիմնական և Պարագայի պահանջում ու, լինեց ուշ ԵՎ պահանջում առաջարկություն:

Ի Շատակ Ենթառամիան: "Սպասարկություն պահական առաջարկություն առաջարկություն":

Ի Մինար Շատակ, ուստի պահանջում է ԵՎ Պարագան, պահանջում առաջարկական պահանջում է ԵՎ Պարագան:

- Ուստի ԵՎ Պարագան Հիմնական և ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

Ուստի պահանջում է ԵՎ Պարագան, ուստի պահանջում է ԵՎ Պարագան Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

Շատակ ԱՐ Հիմնական պահանջում, պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

- ՔՅ Պարագան Շատակ, ուստի պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

Շատակ ԱՐ Հիմնական պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

- Թոհրական պահանջում չեմ!

Շատակ ԱՐ Հիմնական:

- ՔՅ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան պահանջում է ԵՎ Պարագան:

Հիմնական պահանջում չեմ:

- Հիմնական պահանջում չեմ:

- ՔՅ Պարագան պահանջում չեմ:

- ԱՐ Պարագան պահանջում չեմ:

ԵՎ Հիմնական պահանջում չեմ:

Միակ պահանջում չեմ - Պարագան պահանջում չեմ:

ԵՎ Հիմնական պահանջում չեմ:

- ՔՅ Պարագան պահանջում չեմ:

Շատակ պահանջում չեմ:

- ԱՐ Պարագան պահանջում չեմ:

ԵՎ Հիմնական պահանջում չեմ:

VIŠE SMIJEHA, VIŠE ZDRAVLJA

"Џез, Џез, Бихац је чак и
јаковатији од када флајају сајфарима и мешави
шко 300 јаковатија!"
"Дојкињи, и дај сада дај ајсиклија
и дај и дај ајсиклија!"

Мирјана, ће да је чекајемо дај
и дај јасно дај јасно дај.
Мирјана јасно дај јасно дај:
"Јаковатија и дај јасно дај 10 тајеција, и дај јасно
и дај јасно дај."

"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"
Ајсиклија јасно дај јасно дај јасно дај.
"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај,"
и дај јасно дај јасно дај јасно дај.

БИЋА:

"Ко је ајсиклија дај јасно дај јасно дај, Џез, Џез,
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"
"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај."
"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај."

Пјевачија, јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај?"

"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"

"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"

Пјевачија, јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај:
"Дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај
и дај јасно дај јасно дај јасно дај јасно дај?"

(Iz knjige: Ilija Dilber, *Više smijeha više zdravlja*, Alfej, Zagreb 2002.
Može se nabaviti na adresi: Stjepan Dilber, Palmotićeva 31, pp 699, 10000 Zagreb.
Sav prihod od prodaje knjige namijenjen je za gladne u Africi.)

IN MEMORIAM

Mr. sc. Martin Modrušan,

arhivski savjetnik (1935.-2007. god.)

član DPG-a od samoga početka

(govor mr. sc. Miljenka Pandžića na komemoraciji u Hrvatskom Državnom Arhivu)

Dragi kolegice i kolege, poštovana obitelji, draga Katarina, dragi prijatelji !

Dozvolite mi da izrekнем nekoliko riječi o dragom kolegi i prijatelju Martinu ..., nekoliko osobnih dojmova.

Ne bih previše govorio – osnovni podaci o njemu kao stručnoj osobi, njegovi brojni stručni i znanstveni radovi, manje više su vam svima poznati ...

Zajedno smo došli u arhivsku službu, u tadašnji Arhiv Hrvatske, 16. prosinca 1965. god. Pogledavali smo se čak s nekim opreznim nepovjerenjem, nismo se od ranije nikako poznavali ... tako smo barem mislili, ali, ipak ! Kad smo naprotiv, kasnije, saznali da smo zajedno neko vrijeme pohađali Klasičnu gimnaziju u Zagrebu uvidjeli smo, da se na neki način i poznajemo, pa i da imamo dosta toga zajedničkoga, u nekom općem pristupu, pa i u obiteljskom ozračju i obrazovanju ... !

U Arhivu smo, nakon nekoliko zajedničkih godina, na fondovima poput ostavštine poznatog i odličnog odvjetnika dr. Ive Politea, te zatim obiteljskog fonda grofova Draškovića Trakošćanskih – posli, svaki od nas donekle različitim putovima u ovoj službi, u ovoj arhivskoj profesiji.

Stoga bih radije izrekao tek nekoliko sjećanja na Martina, kao kolegu i prijatelja, kao osobu, u koju sam tokom godina stekao veliko povjerenje, iako su nam razgovori ponekad, izvana, izgledali, kao u nekoj raznolikosti i u naravi i u pristupu ljudima, osobama i stvarima – a, ipak, bilo je toliko podudarnosti, zajedničkih stvari i gledišta ... ! Pa i u samim arhivskim poslovima i zadaćama.

Evo jednog primjera.

Na samom početku rada u Arhivu, zajednički smo se radovali i silno predano, svakodnevno, čitali objektivne i profesionalne stranice spomenutog Ive Politea, primjerice njegovu obranu zagrebačkog nadbiskupa Stepinca, sada blaženog Alojzija, ali i drugih, koje je u ono vrijeme, čini se, smio nekažnjeno jedino Politeo izreći i oštro zastupati svoju obranu.

Politeo je bio zaista odvjetnik, koji je prije II. svjetskog rata, u kraljevini Jugoslaviji, branio tada proganjene komuniste, a nakon rata, one, koje su tada, čini se, neki drugi komunisti progonili ...

Politeo je dakle, po savjesti, kao pravi kršćanin – premda agnostik – uvijek branio manje zaštićene i slabije, posebno one proganjene !

Danas su te stranice, mislim prije svega na obranu zagrebačkoga nadbiskupa, od strane odvjetnika Ive Politea, objavljene u izdanju Hrvatskog državnog arhiva, u periodičnoj publikaciji «FONTES», «Izvori za hrvatsku povijest», sv. 2, gdje je dakle objavljen puni tekst sjajne Politeove obrane nadbiskupa A. Stepinca, ali i niz drugih dokumenata, prvenstveno iz Rukopisne ostavštine dr. Ive Politea, koja se kao cijeloviti fond, kao arhivska cjelina, čuva u Hrvatskom državnom arhivu – gdje ju korisnici u potpunosti mogu danas istraživati.

Nalazili smo, nadalje, također, zajednički interes i zanimanje i u obradi i objavlјivanju korespondencije pojedinih osoba i likova, koje smo pronašli u spisima Draškovića Trakošćanskih usprkos različitim poslovima. Martin sve više na tehničkim, novim zadacima mikrofilmiranja, kasnije posebno na spašavanju matičnih knjiga u domovinskom ratu ... pa sve do zajedničkog službenog puta, u tada nama slabo poznati Maastricht u Nizozemskoj, u listopadu 1991. god., gdje je trebalo, pomalo indiferentnim kolegama sa Zapada – ispričati i obznaniti događaje na uništavanju, destrukciji kulture, kulturne baštine, ali i ljudskih sudsudina u ovom bezumlju rata, ratova na području nekadašnje Jugoslavije.

Tu je, kao i u drugim događajima, Martin uvijek bio pošten dokraja i profesionalan – kolikogod smo to bili !

Martin je i ovdje u Arhivu, ali i drugdje u obitelji i uopće u svom životu bio i velikodušan, široka srca, zainteresiran za ljude, vjerski orijentiran, ali njegov pogled na ovaj svijet, kao i onaj «onostrani» svijet, bio je uistinu preko Kristove poruke i života, a ne zbog bilo kakve karijere, vanjskog ugleda, ili ne daj Bože, koristoljublja.

Marljiv i predan i u Arhivu i u obitelji, u društvu uopće, brižan u svemu ... uistinu živ i životan, mediteranski životan i kad je bio tužan i kad je bio radostan – znao je pokazati i primjerom posvjedočiti put života i mnogima mlađima – ponekad s velikom upornošću, ali ne bez ideja ili idealja !

Takvoga Martina želio bih da upamtite, a sjećat ću se i Martina, kako je znao govoriti , kao «kumića » i kao « Martinčeka » !

Hvala mu i slava !!

IN MEMORIAM

**Juraj Filipić (1930.-2008.),
ljubitelj glagoljice**

U Društvu prijatelja glagoljice postoji ne malo pojedinaca koji na razne načine promiču poznavanje hrvatskoga glagoljičnog pisma. Jedan od njih bio je i g. Jura Filipić, rodom iz Nedelišća, čijoj dragoj i plemenitoj uspomeni posvećujem ove retke. Upoznao sam ga kao planinara u planinarskom društvu Vihor u Zagrebu još koncem osamdesetih godina prošlog stoljeća. U tom se društvu i kod mene zapalila prva glagoljaška iskra. Među planiranim bio je veoma poznat kao promicatelj međimurskih narodnih pjesama, neumoran radnik na održavanju planinarskih objekata, te organizator izvrsnih izleta. Od osnutka Društva prijatelja glagoljice bio je na razne načine poticateljem poznavanja glagoljice, osobito među djecom, te podupirateljem Društva. Prijatelji su ga veoma voljeli radi njegove neposrednosti, jednostavnosti, duhovitosti, poznavanja ljekovitog bilja i raznih zanata, te iznimnog kulinarског umijeća kojemu je malo tko mogao odoljeti. Znao se i naljutiti, ali nije bio zlopamtilo.

Često se u raznim prigodama potpisivao kao Jura, kratkom i elegantnom glagoljičnom spojenicom. Taj njegov potpis naći ćemo u knjigama posjeta raznih planinarskih domova u Hrvatskoj, ali najviše u planinarskom domu u napuštenom selu Vinište iznad Klenovice, južno od Novog Vinodolskog. Prigodom obnove tog doma ugradio je iznad ulaznih vrata betonsku pločicu s imenom sela i kućnim brojem ispisanim glagoljskim pismenima. U tom smo domu igrali kineski šah s glagoljskim slovima, koji je opisan upravo u broju 3 lista Bašćina. Taj broj Bašćine nalazi se u knjižnici planinarskog doma zajedno s još nekim knjigama o glagoljici. Dok mu je zdravlje dopuštao, Jura je često dolazio na tribine Društva prijatelja glagoljice. Veselio se svakoj novosti iz Društva i zdušno ga podupirao. Za Jurjevo nas je redovito vodio na izlete, a u godini njegove smrti pohodili smo zajedno s njim lijepo mjesto Stojdraga na Žumberku i njezinu grkokatoličku crkvicu sv. Jurja, gdje smo pribivali grkokatoličkoj liturgiji. Lijevo i desno od ikonostasa u toj crkvici glagoljicom piše: Bože blagoslovi Hrvatsku, čuvaj naš Žumberak.

Darko Žubrinić

Tribine Društva prijatelja glagoljice
održane u prostorijama Matice hrvatske 2006. i 2007. godine.

1. 10. siječnja 2006., akademik Anica Nazor:
Biskup J.J. Strossmayer i glagoljica
2. 14. veljače 2006., dr. Alojz Jembrih:
Recepција njemačке i engleske književnosti u kajkavskoj književnosti 17. i 18. st.
3. 14. ožujka 2006., dr. fra Andelko Badurina,
Franjevci trećoredci glagoljaši
4. 11. travnja 2006., dr. Marija-Ana Dürrigl i prof.dr Stella Fatović-Ferenčić:
O medicinskim i bioetičkim tekstovima u hrvatskoglagoljskim rukopisima
5. 9. svibnja 2006., akademik Anica Nazor i prof.dr. Alojz Jembrih:
Josip Hamm u svjetlu glagoljaštva
6. 13. lipnja 2006., Svečano zatvaranje Glagoljaškog tromjesečja predstavljanjem Kluba mlađih i Glagoljaškog središta "Frankopan"
7. 13. rujna 2006., mr. Martin Modrušan:
Glagoljica u Slovačkoj
8. 12. listopada 2006., dr. Marica Čunčić, prof.dr. Vladimir Ćepulić, Stjepan Bahert, dramski umjetnik:
Predstavljanje devetog broja Bašćine, lista Društva prijatelja glagoljice
9. 8. studenog 2006., Darko Žubrinić:
Rudolf Strohal - zaboravljeni istraživač hrvatske glagoljice
10. 13. prosinca 2006., akademik Josip Bratulić:
Glagoljaški Božić; u programu su sudjelovali č.s. Cecilija Pleša, č.s. Imakulata Malinka i Stjepan Bahert, dramski umjetnik
11. 22. siječnja 2007., dr. Hrvojka Mihanović-Salopek i prof. Alojz Prosoli: Predstavljanje zbornika "Istra u umjetnosti i znanstvenim disciplinama od 15. do 17. st.", časopisa za sakralnu glazbu "Musica sacra", i digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine uz projekciju filma "Stella maris sjevernog Jadrana"
12. 14. veljače 2007., Mr. sc. Gordana Franov-Živković:
Službeni spisi pisani kurzivnom glagoljicom na zadarskom području
13. 14. ožujka 2007., Dr. sc. Davor Piskač:
Glagoljske apokrifne priče i legende (sabrazao Rudolf Strohal) u novom obzoru promišljanja
14. 11. travnja 2007., 18.30, palača Matice hrvatske, Strossmayerov trg 4; Dipl. arheolog Ranko Starac, Dragan Pelić:
Glagoljski spomenici Vinodola
15. 11. svibnja 2007., Andrea Kartelo-Nekić, prof., Karmen Boras, prof., učenici Povijesne i Glagoljaške skupine OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića iz Senja:
Glagoljica u Senju

16. 13. lipnja 2007., mo. Josip degl'Ivellio:
Hrvatski skladatelji 20. st. uz predstavljanje 10 CD izdanja i poseban osvrt na njihov glagoljaški (staroslavenski) skladateljski opus
17. 12. rujna 2007., prof. Đurđa Arbutina:
Glagoljica i crkvenoslavenski jezik u liturgijskim knjigama Zagrebačke nadbiskupije do druge polovice 19. st.
18. 10. listopada 2007., akademik Anica Nazor:
Šimun Kožičić Benja
19. 14. studenog 2007., Mr.sc. Milica Žužić:
Bašćanska ploča kao književno djelo
20. 6. prosinca 2007., Predstavljanje pretiska glagoljičnog Novog testamenta iz 1562./1563. u prijevodu Antuna Dalmatina i Stipana Konzula Istranina; predstavljači: dr. Lidija Matošević, prof.dr. Alojz Jembrih, dr. Vesna Badurina Stipčević
21. 11. prosinca 2007, prof. Karmen Boras i akademik Anica Nazor:
Deset godina *Dana glagoljice u Senju* i predstavljanje glagoljičnog *Vodiča kroz Senj*

**POŠTANSKE MARKE IZDANE PRIGODOM 15. OBLJETNICE
USPOSTAVE DIPLOMATSKIH ODNOSA IZMEĐU HRVATSKE I KINE
- GLAGOLJICOM I KINESKIM PISMOM**

Izvori slika:

- str. 5 free-clipart.net
- str. 6 Antica Ćepulić
- str. 8 Li Sheng Zhi, commons.wikimedia.org
- str. 14 free-clipart.net
- str. 16 Vladimir Ćepulić
- str. 20 Arhivski vjesnik

ГЛАГОЛІЦА

GLAGOLJICA

Ђ	Ѡ						
a	b	v	g	d	e	ž	
1	2	3	4	5	6	7	
Ѡ							
dz	z	(i)	i	d	k	l	
8	9	10	20	30	40	50	
Ѡ							
m	n	o	p	r	s	t	
60	70	80	90	100	200	300	
Ѡ							
u	f	h	(ot)	ć,šć	c	č	
400	500	600	700	800	900	1000	
Ѡ							
š	poluglas	ja,e,i	ju	j			
2000							